

Judikatūras krājums

TIESAS SPRIEDUMS (virspalāta)

2015. gada 14. aprīlī*

Lūgums sniegt prejudiciālu nolēmumu — Viriešu un sieviešu dzimuma darba ņēmēji — Vienlīdzīga attieksme sociālā nodrošinājuma jautājumos — Direktīva 79/7/EEK — 4. pants — Direktīva 97/81/EK — UNICE, CEEP un EAK pamatnolīgums par nepilna darba laika darbu — Pabalstu aprēķināšana — Iemaksu nepilnību integrācijas sistēma — Nepilna darba laika darba ņēmēji un pilna darba laika darba ņēmēji

Lietā C-527/13

par lūgumu sniegt prejudiciālu nolēmumu atbilstoši LESD 267. pantam, ko *Tribunal Superior de Justicia de Galicia* (Spānija) iesniedza ar lēmumu, kas pieņemts 2013. gada 10. septembrī un kas Tiesā reģistrēts 2013. gada 7. oktobrī, tiesvedībā

Lourdes Cachaldora Fernández

pret

Instituto Nacional de la Seguridad Social (INSS),

Tesorería General de la Seguridad Social (TGSS).

TIESA (virspalāta)

šādā sastāvā: priekšsēdētājs V. Skouris [*V. Skouris*], priekšsēdētāja vietnieks K. Lēnartss [*K. Lenaerts*], palātu priekšsēdētāji A. Ticāno [*A. Tizzano*], R. Silva de Lapuerta [*R. Silva de Lapuerta*], M. Ilešičs [*M. Ilešič*], A. O'Kifs [*A. Ó Caoimh*] un Ž. K. Bonišo [*J.-C. Bonichot*], tiesneši A. Arabadžijevs [*A. Arabadžiev*], K. Toadere [*C. Toader*], M. Safjans [*M. Safjan*], D. Švābi [*D. Šváby*], A. Prehala [*A. Prechal*], E. Jarašūns [*E. Jarašiūnas*], K. G. Fernlunds [*C. G. Fernlund*] un F. Biltšens [*F. Biltgen*] (referents),

ģenerālvokāts Ī. Bots [*Y. Bot*],

sekretāre M. Ferreira [*M. Ferreira*], galvenā administratore,

ņemot vērā rakstveida procesu un 2014. gada 29. septembra tiesas sēdi,

ņemot vērā apsvērumus, ko sniedza:

— *Instituto Nacional de la Seguridad Social (INSS)* un *Tesorería General de la Seguridad Social (TGSS)* vārdā – *M. A. Lozano Mostazo* un *I. Pastor Merino*, *abogados*,

— Spānijas valdības vārdā – *L. Banciella Rodríguez-Miñón*, pārstāvis,

* Tiesvedības valoda – spāņu.

— Eiropas Komisijas vārdā – *L. Lozano Palacios* un *D. Martin*, pārstāvji,
noklausījusies ģenerālvokāta secinājumus 2014. gada 9. oktobra tiesas sēdē,
pasludina šo spriedumu.

Spriedums

- 1 Lūgums sniegt prejudiciālu nolēmumu ir par to, kā interpretēt, pirmkārt, Padomes 1978. gada 19. decembra Direktīvas 79/7/EEK par pakāpenisku vienlīdzīgas attieksmes principa pret vīriešiem un sievietēm īstenošanu sociālā nodrošinājuma jautājumos (OV 1979, L 6, 24. lpp.) 4. pantu un, otrkārt, 1997. gada 6. jūnijā noslēgtā Pamatnolīguma par nepilna darba laika darbu (turpmāk tekstā – “pamatnolīgums”), kas ir Padomes 1997. gada 15. decembra Direktīvas 97/81/EK par UNICE, CEEP un EAK noslēgto pamatnolīgumu par nepilna darba laika darbu (OV 1998, L 14, 9. lpp.), ko groza ar Padomes 1998. gada 7. aprīļa Direktīvu 98/23/EK, pielikumā (OV L 131, 10. lpp.), 5. klauzulas 1. punkta a) apakšpunktu.
- 2 Šis lūgums tika iesniegts saistībā ar strīdu starp *Cachaldora Fernández* un *Instituto Nacional de la Seguridad Social (INSS)* (Valsts sociālā nodrošinājuma iestāde, turpmāk tekstā – “INSS”), kā arī *Tesorería General de la Seguridad Social (TGSS)* (Sociālā nodrošinājuma valsts kase) par pilnīgas pastāvīgas invaliditātes pensijas aprēķina bāzes noteikšanu.

Atbilstošās tiesību normas

Savienības tiesības

- 3 Atbilstoši Direktīvas 79/7 2. pantam šī direktīva attiecas uz strādājošajiem – ietverot pašnodarbinātas personas, personas, kuru darbu pārtraukusi slimība, maternitāte, nelaimes gadījums vai piespiedu bezdarbs, un darba meklētājus, kā arī uz tādiem darba ņēmējiem, kas ir pensionējušies vai guvuši invaliditāti.
- 4 Atbilstoši šīs direktīvas 3. panta 1. punktam tā attiecas uz tiesību aktos noteiktajām sistēmām, kas nodrošina aizsardzību pret invaliditāti.
- 5 Šīs pašas direktīvas 4. panta 1. punktā ir noteikts:

“Vienlīdzīgas attieksmes princips nozīmē to, ka nepastāv nekāda – ne tieša, ne netieša – diskriminācija dzimuma dēļ, jo īpaši atsaucoties uz civilo vai ģimenes stāvokli, konkrēti, attiecībā uz:

- sociālā nodrošinājuma sistēmu darbības apjomu un pieejas nosacījumiem,
- pienākumu veikt iemaksas un iemaksu aprēķināšanu,
- pabalstu aprēķināšanu, ietverot palielinājumus, kas maksājami attiecībā uz laulāto un par apgādājamiem, un nosacījumus, kas reglamentē termiņus, kuros ir tiesības uz pabalstiem, un to saglabāšanu.”

- 6 Pamatnolīguma preambulas trešā daļa ir izteikta šādā redakcijā:

“Šis nolīgums attiecas uz noteikta laika darba ņēmēju nodarbinātības nosacījumiem, atzīstot, ka jautājumi, kas attiecas uz likumos paredzēto sociālo nodrošinājumu, jāizlemj dalībvalstīs. Diskriminācijas aizlieguma principa sakarā šā nolīguma parakstītājas puses minēja 1996. gadā Dublinā

notikušās Eiropadomes Nodarbinātības deklarāciju, kur Padome *inter alia* uzsvēra, ka ir jāgādā, lai sociālā nodrošinājuma sistēmas būtu vairāk labvēlīgas nodarbinātībai, “attīstot tādas sociālās aizsardzības sistēmas, kas varētu piemēroties jaunajiem darba modeļiem un sniegt šādi nodarbinātiem cilvēkiem pienācīgu aizsardzību”. Šā nolīguma parakstītājas puses uzskata, ka šai deklarācijai būtu jāpiešķir juridisks spēks.”

7 Atbilstoši pamatnolīguma 2. klauzulas 1. punktam šo nolīgumu “piemēro nepilna darba laika darba ņēmējiem, kam ir darba līgums vai darba attiecības, kā to nosaka tiesību akti, koplīgums vai prakse, kura ir spēkā katrā dalībvalstī”.

8 Pamatnolīguma 4. klauzulas 1. punktā ir noteikts:

“Attiecībā uz darba nosacījumiem, noteikumi, ko piemēro nepilna darba laika darba ņēmējiem, nav mazāk izdevīgi par tiem, kurus piemēro salīdzināmajiem pilna darba laika darba ņēmējiem, tāpēc vien, ka tie strādā nepilnu darba laiku, ja vien atšķirīgiem noteikumiem nav objektīva pamata.”

9 Pamatnolīguma 5. klauzulas 1. punkta a) apakšpunktā ir paredzēts:

“Šā nolīguma 1. klauzulas un nepilna darba laika un pilna darba laika darba ņēmēju diskriminācijas aizlieguma principa sakarībā:

a) dalībvalstīm pēc apspriedes ar darba devējiem un darba ņēmējiem saskaņā ar valsts tiesību aktiem vai praksi būtu jāapzina un jāpārskata juridiski vai administratīvi šķēršļi, kas varētu ierobežot nepilna darba laika iespējas, un vajadzības gadījumā tie jānovērš.”

Spānijas tiesības

10 Spānijas Vispārīgā likuma par sociālo nodrošinājumu (*Ley General de la Seguridad Social*), kas apstiprināts ar 1994. gada 20. jūnija Karalisko dekrētu Nr. 1/1994 (1994. gada 29. jūnija *BOE* Nr. 154, 20658. lpp.; turpmāk tekstā – “*LGSS*”), 140. panta 1. punkta a) apakšpunktā, redakcijā, kas piemērojama pamatlietā, ir noteikts:

“Pastāvīgas invaliditātes, kuras pamatā ir ar profesiju nesaistīta slimība, pensijas aprēķina bāze tiek noteikta atbilstoši šādiem noteikumiem:

a) attiecīgās personas iemaksu bāzes pēdējos 96 mēnešos pirms tiesības radošā gadījuma iestāšanās dalot ar 112.”

11 Kas attiecas uz vecuma un invaliditātes pensiju aprēķina bāzi nepilna darba laika darba ņēmējiem, *LGSS* septītā papildnoteikuma 1. punkta trešās normas b) punktā ir noteikts:

“Vecuma pensiju un pastāvīgas invaliditātes pensiju, kuru pamatā ir ar profesiju nesaistīta slimība, aprēķinam laikposmi, kuros nepastāvēja pienākums veikt iemaksas, tiek iekļauti, izmantojot minimālo iemaksu bāzi no visām attiecīgajā laikposmā piemērojamajām bāzēm, kas atbilst pēdējā laikposmā nolīgtajam stundu skaitam.”

12 2002. gada 31. oktobra Karaliskā dekrēta Nr. 1131/2002, kurā regulēts nepilna darba laika darba ņēmēju sociālais nodrošinājums, kā arī daļēja pensionēšanās (*Real Decreto 1131/2002 por el que se regula la Seguridad Social de los trabajadores contratados a tiempo parcial, así como la jubilación*

parcial) (2002. gada 27. novembra *BOE* Nr. 284, 41643. lpp.; turpmāk tekstā – “Karaliskais dekrēts Nr. 1131/2002”), ar ko ievieš *LGSS* septītā papildnoteikuma 1. punkta trešās normas b) punktu, 7. panta 2. punktā ir noteikts:

“Vecuma pensiju un pastāvīgas invaliditātes pensiju, kuru pamatā ir ar profesiju nesaistīta slimība vai ar darbu nesaistīts nelaimes gadījums, aprēķinam laikposmi, kuros nepastāvēja pienākums veikt iemaksas, tiek nosegti, izmantojot minimālo iemaksu bāzi no visām attiecīgajās laikposmā piemērojamo bāzēm, kas atbilst saskaņā ar vienošanos nostrādāto stundu skaitam datumā, kad tika pārtraukts vai beidzās iemaksu veikšanas pienākums.”

Pamatlieta un prejudiciālie jautājumi

- 13 *Cachaldora Fernández* veica iemaksas Spānijas sociālā nodrošinājuma sistēmā no 1971. gada 15. septembra līdz 2010. gada 25. aprīlim jeb kopā 5523 dienas, kuru laikā viņa bija nodarbināta uz pilnu laiku, izņemot laikposmus no 1998. gada 1. septembra līdz 1999. gada 28. februārim, no 1999. gada 1. marta līdz 2001. gada 23. martam, kā arī no 2001. gada 24. marta līdz 2002. gada 23. janvārim, kad viņa bija nodarbināta nepilnu laiku. Savukārt laikposmā no 2002. gada 23. janvāra līdz 2005. gada 30. novembrim viņa iemaksas neveica.
- 14 2010. gada 21. aprīlī *Cachaldora Fernández* lūdza *INSS* piešķirt invaliditātes pensiju.
- 15 Ar 2010. gada 29. aprīļa lēmumu viņai tika piešķirta pensija sakarā ar pilnīgu pastāvīgu nespēju strādāt savā ierastajā profesijā. Šīs pensijas ikmēneša pamatsumma tika noteikta 347,03 euro apmērā un piemērojamā likme – 55 %. Šī summa tika noteikta, kā atskaites laikposmu ņemot vērā astoņus gadus pirms pilnīgas pastāvīgas darbnespējas rašanās, proti, laikposmu no 2002. gada marta līdz 2010. gada februārim, un attiecībā uz laikposmu no 2002. gada marta līdz 2005. gada novembrim ņemot vērā iemaksu minimālo bāzi katrā no šiem gadiem, kam tika piemērots samazinošs koeficients attiecībā uz nepilna laika darbu, kā rezultātā tika veiktas pēdējās iemaksas pirms 2002. gada marta.
- 16 *Cachaldora Fernández* iesniedza sūdzību par šo lēmumu, norādot, ka viņas pensijas aprēķinam attiecībā uz laikposmu no 2002. gada marta līdz 2005. gada novembrim esot jāņem vērā visa kopējā iemaksu minimālo bāzu, kas atbilst katram šim gadam, summa, nevis to samazinātā summa, kas izriet no koeficienta piemērošanas saistībā ar nepilna laika darbu. Atbilstoši šai aprēķina metodei viņas pensijas pamatsumma, ko *INSS* nav apstrīdējusi, būtu 763,76 euro.
- 17 Tā kā *INSS* noraidīja šo sūdzību, pamatojot ar to, ka piedāvātā aprēķina metode neatbilst Karaliskā dekrēta Nr. 1131/2002 7. panta 2. punktam, *Cachaldora Fernández* cēla prasību par šo lēmumu *Juzgado de lo Social 2 de Ourense* [Ourense Darba un sociālo lietu tiesa Nr. 2]. Ar 2010. gada 13. oktobra spriedumu šī tiesa noraidīja šo prasību un atstāja spēkā *INSS* administratīvo lēmumu, pamatojoties uz Karaliskā dekrēta Nr. 1131/2002 7. panta 2. punktu un *LGSS* septīto papildnoteikumu.
- 18 *Cachaldora Fernández* iesniedza apelācijas sūdzību par šo spriedumu *Tribunal Superior de Justicia de Galicia* [Galīcijas Augstākā tiesa]. Šī tiesa šaubās par Spānijas tiesiskā regulējuma saderīgumu ar Savienības tiesībām.
- 19 Iesniedzējtiesa šaubās, visupirms, vai pamatlietā nav netieša darba ņēmēju sieviešu diskriminācija Direktīvas 79/7 izpratnē. Proti, valsts tiesību normas, par kurām ir pamatlieta, tā kā tās lielākoties skar darba ņēmējas sievietes, daudz nelabvēlīgāk ietekmējot sievietes nekā vīriešus un nebūt neesot skaidrs, vai norādītais pamatojums, proti, ka “[iemaksu] pārtraukumu nosešana proporcionāli nostrādātajam nepilna darba laika darbam atbilst sociālā nodrošinājuma sistēmas piešķirtās aizsardzības loģikas un

līdzsvara principam, kas paredz, ka ar šo sistēmu piešķirtā aizsardzība noteikti nedrīkst pārsniegt tajā iepriekš veiktās iemaksas saskaņā ar iemaksu veikšanas principu un samērīgumu starp veiktajām iemaksām un sniegto nodrošinājumu”, atbilst Savienības tiesību prasībām.

- 20 Tā, pirmkārt, samērīguma atbilstoši attiecīgā darba ņēmēja veiktajām iemaksām princips liktu aprēķināt samazinošo koeficientu par nepilna darba laika darbu, ko piemēro minimālajām iemaksu bāzēm, kas tiek ņemtas vērā, kad maksājumi ir pārtraukti, pamatojoties uz visām iemaksām, kuras darba ņēmējs ir veicis savas darba dzīves laikā. Valsts tiesību normās, par kurām ir pamatlieta, neesot paredzēts precīzi šāds aprēķina veids, jo tajā esot likts izmantot samazinošo koeficientu par nepilna laika darbu, kas atbilst līgumam pirms iemaksu pārtraukuma, bet tas varot, kā to pierādot pamatlieta, novest pie absolūti nesamērīgiem rezultātiem, ja nepilna darba laika darbs ir tikai neliela daļa no attiecīgā darba ņēmēja profesionālās karjeras.
- 21 Otrkārt, nebūtu pareizi piemērot samērīguma kritēriju saistībā ar iemaksu veikšanas pārtraukumu noseģšanas mehānismu, jo šī mehānisma pamatā nav iemaksu veikšanas loģika, ko apliecinot tas, ka pārtraukumi tiek nosegti ar fiksētu iemaksu bāzu palīdzību, kuras nav atkarīgas no veiktajām iemaksām, bet ar to tiek novērstas anomālijas, kas rodas no iepriekš noteikta atskaites laikposma ņemšanas vērā. Šajā gadījumā tas, ka *Cachaldora Fernández* ir strādājusi nepilna laika darbu un veikusi iemaksas, nevis bijusi neaktīva un iemaksas nav veikusi, nodarot kaitējumu viņai, jo tādēļ esot tikusi samazināta viņas invaliditātes pensija.
- 22 Turklāt iesniedzējtiesa uzskata, ka valsts tiesību normas, par kurām ir pamatlieta, varētu būt arī pretrunā pamatnolīgumam. Protams, šajā lietā aplūkojamo invaliditātes pensiju, ņemot vērā Tiesas noteiktos kritērijus, nevar uzskatīt par darba samaksu un līdz ar to tā nav nodarbinātības nosacījums, uz kuru būtu attiecināms nepilna darba laika darba ņēmēju diskriminācijas aizlieguma princips, kas ir ietverts pamatnolīguma 4. klauzulā. Tomēr tā 5. klauzulas 1. punkta a) apakšpunktā ir paredzēts, ka dalībvalstīm būtu jāapzina un jāpārskata juridiski vai administratīvi šķēršļi, kas varētu ierobežot nepilna darba laika iespējas, un vajadzības gadījumā tie jānovērš. Šajā gadījumā varot tikt uzskatīts, ka nosacījumi, ar kādiem saskaņā ar Spānijas tiesību aktiem tiek ņemti vērā pārtraukumi, ir “juridiski [...] šķēršļi” nepilna darba laika darbam, ciktāl tie darba ņēmēji, kuri pēc pilna darba laika darba zaudēšanas piekrīt strādāt nepilna darba laika darbu, tiek nostādīti nelabvēlīgākā situācijā nekā tie, kas nav piekrituši veikt šādu darbu. Tas faktiski esot būtisks šķērslis piekrišanai veikt nepilna darba laika darbu.
- 23 Šādos apstākļos *Tribunal Superior de Justicia de Galicia* nolēma apturēt tiesvedību un uzdot Tiesai šādus prejudiciālus jautājumus:
- “1) Vai tāda valsts tiesību norma kā [LGSS] 7. papildu noteikuma 1. punkta trešās normas b) punkts, kas pārsvarā ietekmē sievietes un saskaņā ar kuru iemaksu veikšanas pārtraukumu, kas ir pastāvējuši uz iemaksām balstītas invaliditātes pensijas bāzes summas aprēķināšanas laikposmā un kas ir sekojuši pēc nepilna darba laika darba veikšanas, segums tiek aprēķināts, ņemot vērā attiecīgajā laikposmā spēkā esošās minimālās iemaksu bāzes, kas ir samazinātas par koeficientu par nepilna darba laika darbu, kurš ir ticis veikts pirms iemaksu veikšanas pārtraukuma, lai gan pilna darba laika darba gadījumā šāds samazinājums nav paredzēts, ir pretrunā Direktīvas 79/7 4. pantam?
- 2) Vai tāda valsts tiesību norma kā [LGSS] 7. papildu noteikuma 1. punkta trešās normas b) punkts, kas pārsvarā ietekmē sievietes un saskaņā ar kuru iemaksu veikšanas pārtraukumu, kas ir iekļauti uz iemaksām balstītas invaliditātes pensijas laikposmā un kas ir sekojuši pēc nepilna darba laika darba veikšanas, segums tiek aprēķināts, ņemot vērā attiecīgajā laikposmā spēkā esošās minimālās iemaksu bāzes, kas ir samazinātas par koeficientu par nepilna darba laika darbu, kurš ir ticis veikts pirms iemaksu veikšanas pārtraukuma, lai gan pilna darba laika darba gadījumā šāds samazinājums nav paredzēts, ir pretrunā [pamatnolīguma] 5. klauzulas 1. punkta a) apakšpunktam?”

Par prejudiciālajiem jautājumiem

Par pirmo jautājumu

- 24 Uzdodama pirmo jautājumu, iesniedzējtiesa būtībā jautā, vai Direktīvas 79/7 4. pants ir jāinterpretē tādējādi, ka, ņemot vērā lūgumā sniegt prejudiciālu nolēmumu norādītos faktus, ar to netiek pieļauts valsts tiesiskais regulējums, saskaņā ar kuru iemaksu veikšanas pārtraukumi, kas ir iekļauti atskaites laikposmā uz iemaksām balstītas invaliditātes pensijas aprēķināšanai un kas ir sekojuši pēc nepilna darba laika darba veikšanas, tiek nosegti, ņemot vērā attiecīgajā laikposmā spēkā esošās minimālās iemaksu bāzes, kas ir samazinātas par koeficientu par nepilna darba laika darbu, kurš ir ticis veikts pirms iemaksu pārtraukuma, lai gan pilna darba laika darba gadījumā šāds samazinājums nav paredzēts.
- 25 Šajā ziņā, lai gan Savienības tiesības neietekmē dalībvalstu kompetenci organizēt to sociālā nodrošinājuma sistēmas un tā kā Eiropas Savienības līmenī šīs sistēmas nav saskaņotas, katras dalībvalsts tiesību aktos ir jānosaka sociālā nodrošinājuma pabalstu piešķiršanas nosacījumi, tomēr dalībvalstīm, kad tās īsteno šo kompetenci, ir jāievēro Savienības tiesības (skat. šajā ziņā spriedumus *Watts*, C-372/04, EU:C:2006:325, 92. punkts un tajā minētā judikatūra, kā arī *Somova*, C-103/13, EU:C:2014:2334, 33.–35. punkts un tajos minētā judikatūra).
- 26 Tomēr Savienības tiesības principā neietekmē Spānijas likumdevēja izvēli par invaliditātes pensijas aprēķina bāzi, par ko ir pamatlieta, izmantot atskaites laikposmu, kas ir ierobežots ar astoņiem gadiem, un piemērot samazinošo koeficientu, ja pēc darba uz noteiktu laiku uzreiz seko iemaksu pārtraukums. Tomēr ir jāpārbauda, vai pamatlietā šī izvēle atbilst Direktīvai 79/7.
- 27 Vispirms ir jākonstatē, ka tāds valsts tiesiskais regulējums kā pamatlietā aplūkotais neietver diskrimināciju, kas tieši balstīta uz dzimumu, jo tas tiek vienādi piemērots gan vīriešu dzimtes, gan sievietes dzimtes darba ņēmējiem. Tādējādi ir jāpārbauda, vai tas rada netiešu diskrimināciju, kas balstīta uz šo kritēriju.
- 28 Kas attiecas uz to, vai tāds tiesiskais regulējums, par kādu ir pamatlieta, ietver, kā to ierosina iesniedzējtiesa, netiešu diskrimināciju, no Tiesas pastāvīgās judikatūras izriet, ka netieša diskriminācija pastāv tad, ja, piemērojot valsts pasākumu, kaut arī tas ir neitrāli formulēts, nelabvēlīgā situācijā ir daudz vairāk sieviešu nekā vīriešu (skat. it īpaši spriedumus *Brachner*, C-123/10, EU:C:2011:675, 56. punkts un tajā minētā judikatūra, kā arī *Elbal Moreno*, C-385/11, EU:C:2012:746, 29. punkts)
- 29 Šajā lietā ir jānorāda, ka iesniedzējtiesas vērtējums ir balstīts uz dubultu pieņēmumu, ka valsts tiesību norma, par ko ir pamatlieta, attiecas uz nepilna darba laika darba ņēmēju grupu, kuru lielākoties veido darba ņēmējas sievietes.
- 30 Šajā ziņā ir jākonstatē, kā tas izriet no lūguma sniegt prejudiciālu nolēmumu, ka valsts tiesību norma, par ko ir pamatlieta, nav piemērojama visiem nepilna darba laika darba ņēmējiem, bet tikai tiem darba ņēmējiem, kuriem ir bijis iemaksu pārtraukums astoņu gadu atsauces laikposmā pirms [invaliditāti] radošā fakta, kad šis pārrāvums seko nepilna darba laika darbam. Tādējādi vispārējie statistikas dati par nepilna darba laika darba ņēmēju grupu, ņemot tos kopumā, nav būtiski, lai noskaidrotu, vai šī norma neskar daudz lielāku skaitu sieviešu nekā vīriešu.
- 31 Turklāt jāprecizē, ka, pat ja šķistu, ka tāda darba ņēmēja kā *Cachaldora Fernández* ir nelabvēlīgā situācijā, jo ir strādājusi nepilnu laiku laikposmā tieši pirms savu iemaksu pārtraukuma, nav izslēgts, kā to ir norādījusi *INSS*, Spānijas valdība un Eiropas Komisija, ka atsevišķiem nepilna darba laika darba ņēmējiem valsts tiesiskais regulējums, par kuru ir pamatlieta, varētu būt labvēlīgs. Proti, visos gadījumos, kad pēdējais līgums pirms profesionālās bezdarbības ir pilna darba laika darba līgums, bet

darbaņēmēji pārējā atsaucēs laikposmā, pat visu savu darba dzīvi ir strādājuši tikai nepilnu darba laiku, tiem ir priekšrocības, jo tie saņems daudz lielāku pensiju salīdzinājumā ar faktiski veiktajām iemaksām.

- 32 Šādos apstākļos statistikas dati, uz kuriem iesniedzējtiesa ir balstījusi savu vērtējumu, neļauj uzskatīt, ka darbaņēmēju grupu, kurai attiecīgais valsts tiesiskais regulējums ir nelabvēlīgs, lielākoties veido nepilna darba laika darbaņēmēji, konkrētāk, darbaņēmējas sievietes.
- 33 Ņemot vērā iepriekš minētos apsvērumus, valsts tiesiskais regulējums, par ko ir pamatlieta, pamatojoties uz lūgumā sniegt prejudiciālu nolēmumu norādītajiem faktiem, nevar tikt uzskatīts par nelabvēlīgu pārsvarā noteiktai darbaņēmēju sieviešu kategorijai, šajā gadījumā tiem, kuri ir strādājuši nepilnu darba laiku, un, *a fortiori*, sievietēm. Šī norma tādējādi nevar tikt kvalificēta kā netieši diskriminējošs pasākums Direktīvas 79/7 4. panta 1. punkta izpratnē.
- 34 Tādējādi uz pirmo jautājumu ir jāatbild, ka Direktīvas 79/7 4. panta 1. punkts ir jāinterpretē tādējādi, ka ar to tiek pieļauts valsts tiesiskais regulējums, saskaņā ar kuru iemaksu pārtraukumi, kas ir iekļauti atskaites laikposmā uz iemaksām balstītas invaliditātes pensijas aprēķināšanai un kas ir sekojuši pēc nepilna darba laika darba veikšanas, tiek nosegti, ņemot vērā attiecīgajā laikposmā spēkā esošās minimālās iemaksu bāzes, kas ir samazinātas par koeficientu par šo nepilna darba laika darbu, lai gan pilna darba laika darba iemaksu pārtraukumu gadījumā šāds samazinājums nav paredzēts.

Par otro jautājumu

- 35 Uzdodama otro jautājumu, iesniedzējtiesa būtībā jautā, vai pamatnolīguma 5. klauzulas 1. punkta a) apakšpunkts ir jāinterpretē tādējādi, ka tā piemērošanas jomā ietilpst dalībvalsts tiesiskais regulējums, saskaņā ar kuru iemaksu veikšanas pārtraukumi, kas ir iekļauti atskaites laikposmā uz iemaksām balstītas invaliditātes pensijas aprēķināšanai un kas ir sekojuši pēc nepilna darba laika darba veikšanas, tiek nosegti, ņemot vērā attiecīgajā laikposmā spēkā esošās minimālās iemaksu bāzes, kas ir samazinātas par koeficientu par nepilna darba laika darbu, kurš ir ticis veikts pirms iemaksu veikšanas pārtraukuma, lai gan, ja šie pārtraukumi ir pēc pilna darba laika darba, šāds samazinājums nav paredzēts.
- 36 Šajā ziņā ir jāatgādina, pirmkārt, ka no pamatnolīguma preambulas izriet, ka tas attiecas uz “noteikta laika darbaņēmēju nodarbinātības nosacījumiem, atzīstot, ka jautājumi, kas attiecas uz likumos paredzēto sociālo nodrošinājumu, jāizlemj dalībvalstīs”.
- 37 Otrkārt, kā arī izriet no Tiesas judikatūras, jēdziens “darba nosacījumi” šī pamatnolīguma izpratnē ietver pensijas, kas ir pamatotas ar attiecībām starp darbaņēmēju un darba devēju, izslēdzot likumā noteiktas valsts sociālās apdrošināšanas pensijas, ko vairāk nosaka sociālās politikas apsvērumi, nevis šādas attiecības (spriedums *Elbal Moreno*, C-385/11, EU:C:2012:746, 21. punkts).
- 38 Šajā gadījumā no visas Tiesas rīcībā esošās informācijas izriet, ka pamatlietā aplūkotā pensija ir likumā noteikta sociālā nodrošinājuma pensija. Tādējādi, kā to secinājumu 29. punktā norādījis ģenerāladvokāts, šī pensija nebūtu uzskatāma par nodarbinātības nosacījumu pamatnolīguma 4. klauzulas 1. punkta izpratnē, un tātad tā neietilpst tās piemērošanas jomā.
- 39 Turklāt, ja vārdi “juridiski [..] šķēršļi” pamatnolīguma 5. klauzulas 1. punkta a) apakšpunktā tiktu interpretēti tādējādi, ka ārpus nodarbinātības nosacījumu jomas dalībvalstīm būtu jānosaka pasākumi saistībā ar tādu pensiju, par kādu ir pamatlieta, dalībvalstīm tiktu noteikti pienākumi vispārējās sociālās politikas jomā attiecībā uz pasākumiem, kuri neietilpst šī pamatnolīguma piemērošanas jomā.
- 40 Turklāt, kā tika norādīts šī sprieduma 30. un 31. punktā, valsts tiesību normas, par ko ir pamatlieta, neietekmē visus nepilna darba laika darbaņēmējus, bet tikai tos, kuri ir pārtraukuši veikt iemaksas uzreiz pēc nepilna darba laika darba laikposma. Šī norma ir labvēlīga arī tiem darbaņēmējiem, kuri,

lai gan viņi lielu daļu savas profesionālās dzīves ir tikuši nodarbināti uz nepilnu laiku, tikuši nodarbināti uz pilnu laiku tieši pirms iemaksu pārtraukšanas. Ņemot vērā minētās normas nejaušo iedarbību uz nepilna darba laika darba ņēmējiem, šī pati norma nebūtu jāuzskata par juridiska rakstura šķērsli, kas ierobežo nepilna darba laika darba iespējas.

- 41 Tādējādi uz otro jautājumu ir jāatbild, ka pamatnolīgums ir jāinterpretē tādējādi, ka tā piemērošanas jomā neietilpst dalībvalsts tiesiskais regulējums, saskaņā ar kuru iemaksu veikšanas pārtraukumi, kas ir iekļauti atskaites laikposmā uz iemaksām balstītas invaliditātes pensijas aprēķināšanai un kas ir sekojuši pēc nepilna darba laika darba veikšanas, tiek nosegti, ņemot vērā attiecīgajā laikposmā spēkā esošās minimālās iemaksu bāzes, kas ir samazinātas par koeficientu par nepilna darba laika darbu, savukārt, ja šie pārtraukumi ir pēc pilna darba laika darba, šāds samazinājums nav paredzēts.

Par tiesāšanās izdevumiem

- 42 Attiecībā uz pamatlietas pusēm šī tiesvedība ir stadija procesā, kuru izskata iesniedzējtiesa, un tā lemj par tiesāšanās izdevumiem. Izdevumi, kas radušies, iesniedzot apsvērumus Tiesai, un kas nav minēto pušu izdevumi, nav atlīdzināmi.

Ar šādu pamatojumu Tiesa (virspalāta) nospriež:

- 1) **Padomes 1978. gada 19. decembra Direktīvas 79/7/EEK par pakāpenisku vienlīdzīgas attieksmes principa pret vīriešiem un sievietēm īstenošanu sociālā nodrošinājuma jautājumos 4. panta 1. punkts ir jāinterpretē tādējādi, ka ar to tiek pieļauts valsts tiesiskais regulējums, saskaņā ar kuru iemaksu veikšanas pārtraukumi, kas ir iekļauti atskaites laikposmā uz iemaksām balstītas invaliditātes pensijas aprēķināšanai un kas ir sekojuši pēc nepilna darba laika darba veikšanas, tiek nosegti, ņemot vērā attiecīgajā laikposmā spēkā esošās minimālās iemaksu bāzes, kas ir samazinātas par koeficientu par šo nepilna darba laika darbu, lai gan, ja šie pārtraukumi ir pēc pilna darba laika darba, šāds samazinājums nav paredzēts;**
- 2) **1997. gada 6. jūnijā noslēgtā Pamatnolīguma par nepilna darba laika darbu, kas ir Padomes 1997. gada 15. decembra Direktīvas 97/81/EK par UNICE, CEEP un EAK noslēgto pamatnolīgumu par nepilna darba laika darbu, kas grozīta ar Padomes 1998. gada 7. aprīļa Direktīvu 98/23/EK, pielikumā, ir jāinterpretē tādējādi, ka tā piemērošanas jomā neietilpst dalībvalsts tiesiskais regulējums, saskaņā ar kuru iemaksu veikšanas pārtraukumi, kas ir iekļauti atskaites laikposmā uz iemaksām balstītas invaliditātes pensijas aprēķināšanai un kas ir sekojuši pēc nepilna darba laika darba veikšanas, tiek nosegti, ņemot vērā attiecīgajā laikposmā spēkā esošās minimālās iemaksu bāzes, kas ir samazinātas par koeficientu par nepilna darba laika darbu, savukārt, ja šie pārtraukumi ir pēc pilna darba laika darba, šāds samazinājums nav paredzēts.**

[Paraksti]